

Lausunnon antaminen Oikeuspalveluviraston toimipaikoista annetun oikeusministeriön asetuksen muuttamisesta

Kaupunginhallitus 17.08.2026
1/07.01.03.00/2026

Valmistelija

Hallintojohtaja Liisa Salo 12.8.2026

Oikeuspalveluvirasto pyytää kunnilta, maakuntien liitoilta, hyvinvointialueilta ja muilta tahoilta lausuntoa asetulusuonnoksesta Oikeuspalveluviraston toimipaikoista. Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 20.8.2026.

Oikeuspalveluvirastosta annettu laki muuttuu 1.1.2027 lukien siten, että Oikeuspalveluvirastossa on oikeusaputoimistojen ja edunvalvontatoimistojen lisäksi talous- ja velkaneuvontatoimistoja.

Lisäksi Oikeuspalveluvirasto on esittänyt oikeusministeriölle toimistojen ja toimipaikkojen vähentämistä virastolle asetettujen tuottavuustavoitteiden saavuttamiseksi ja toiminnan kehittämiseksi. Toimistot ovat hallinnollisia yksiköitä, joilla voi olla yksi tai useampi toimipaikka.

Esityksen mukaan Oikeuspalveluviraston asetuksessa säädettyjen toimipaikkojen määrä olisi 38. Lisäksi toimistot voisivat ottaa asiakkaita vastaan myös muualla, jos siihen on tarvetta. Tarkoituksena on, että asetuksessa mainitut toimipaikat ovat henkilöstön virkapaikkoina. Niissä tarjottaisiin oikeusavun, edunvalvonnan ja talous- ja velkaneuvonnan palveluja. Voimassa olevan asetuksen 158 toimipaikasta valtaosassa (98) käydään vain ajanvarauksella.

Oikeusministeriön esityksen mukaan oikeusapu-, edunvalvonta-, talous- ja velkaneuvontatoimistojen toimipaikat Kauhavaa lähinnä olevat sijaitisivat Seinäjoella.

Kauhavan kaupunginhallitus on 20.5.2026 § 92 antanut oikeusministeriölle lausunnon Oikeuspalveluviraston ehdotuksesta organisaatorakenteen ja toimipaikkaverkoston muuttamiseksi. Kaupunginhallitus lausui tuolloin, että Kauhavan kaupungilla ei ole huomautettavaa ehdotettuun toimistorakenteeseen, mutta toimipaikkaverkosto tulee pitää nykyisellään.

Ehdotettu 38 toimipaikkaa ei ole mahdollinen palvelun saatavuuden ja toimivuuden näkökulmasta. Nykyinen toimipaikkarakenne, joissa suurin osa toimipaikoista toimii ajanvarauksella siten, että toimipaikassa ei ole pysyvää henkilöstöä, on toimiva asiakaspalvelun näkökulmasta.

Oikeuspalveluvirasto tarjoaa palveluita, joiden tarvitsijat ovat usein haastavien asioiden parissa ja näillä asioilla on laajaa vaikutusta asiakkaiden elämään. On tärkeää varmistaa näiden asiakkaiden palveluiden saatavuus ja edistää esimerkiksi talousasioiden kuntoon saamista. Oikeuspalveluviraston asiakkailla ei aina ole käytettävissä omaa autoa, mikä on maaseudulla ja maakuntakeskusten ulkopuolella edellytys liikkumiselle julkisen liikenteen puuttuessa.

Digitaalisen palvelun käyttömahdollisuus ei korvaa fyysistä asiakaspalvelua julkisessa oikeusavussa, talous- ja velkaneuvonnassa sekä edunvalvontapalveluissa. Fyysisen palvelun saatavuudella palvelulle saadaan parempi vaikuttavuus ja ehkäistään yksikön ongelmien

syvenemistä ja syrjäytymistä. Uhkana on, että lähipalvelun poistaminen johtaa siihen, että osa asiakkaista jättää palvelun hakematta tai käyttämättä kokonaan, mikä vaarantaa heidän oikeusturvansa toteutumisen.

Palvelujen keskittäminen suuriin kaupunkeihin on ristiriidassa alueellisen yhdenvertaisuuden tavoitteiden kanssa ja heikentää maaseutu- ja seutukaupunkialueiden elinvoimaa ja asukkaiden arjen sujuvuutta.

Asetusluonnoksen perustelujen mukaan toimipaikka esitetään sijoitettavaksi kuntiin, joissa väkiluku on vähintään 30.000 asukasta ja ajomatka seuraavaan toimipaikkaan vähintään 40 minuuttia. Toimipaikka sijoitettaisiin myös 10.000–30.000 asukkaan kuntiin, jos etäisyys lähimpään toiseen toimipaikkaan on vähintään tunnin ajomatka.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Vesa Rantala

Päätösehdotus

Kauhavan kaupunginhallitus toteaa lausuntonaan Oikeuspalveluviraston toimipaikoista annetun oikeusministeriön asetuksen muuttamisesta seuraavaa:

Kauhavan kaupungissa on neljä taajamaa, joista kolmesta ajoaika Seinäjoelle on vähintään 40 minuuttia. Seinäjoesta katsottuna kaukaisimmilta Kauhavan alueilta matkaa maakuntakeskukseen on yli 80 km, ajassa mitattuna yli tunti. Alueilta ei ole maakuntakeskukseen julkista liikennettä.

Oikeuspalveluviraston toimipaikkaverkosto tulee pitää nykyisellään Kauhavan kaupungin alueella. Kauhavalla tulee säilyttää ajanvarauksella toimiva toimipiste.

Päätös

Lisätietoja

Hallintojohtaja Liisa Salo, puh. 050 330 5286,
etunimi.sukunimi@kauhava.fi
